

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci **žalobce: O. S.**, státní příslušník Ukrajiny, bytem M. V. P., zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2015, č. j. OAM-629/ZA-ZA14-LE23-2015,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou. Tvrdí, že žalovaný při zjišťování stavu věci porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Uvádí, že o mezinárodní ochranu požádal, neboť žije v České republice již od

roku 1996, je zde již plně integrován a neměl by se ve vlasti kam vrátit. Jeho rodiče žijí v Doněcké oblasti, kde v současné době zuří boje a jeho syn žije v České republice. Žalobce má za to, že mu měl být přiznán azyl dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. S ohledem na politicko-bezpečnostní situaci v zemi má totiž obavy, že v případě návratu do země původu bude postížen na svém právu na osobní svobodu a bude mu bráněno se svobodně politicky vyjadřovat a uvádět své politické názory, jak je zvyklý v Evropě. Žalobce se rovněž obává nuceného nástupu do ozbrojených sil, kdy by musel bojovat i proti lidem které znal a jejichž motivy boje chápe. Služba v armádě je navíc proti přesvědčení žalobce. V případě povolání do armády by žalobci hrozilo zranění či dokonce smrt, což lze nepochybně podřadit pod ustanovení § 14a odst. 1 a 2 a § 14b zákona o azylu. Přitom je judikováno, že v případě, kdy není zajištěna jiná alternativa osobám, proti jejichž přesvědčení je účast v boji, pak se jedná o porušení základních práv a svobod. Žalovaný se přitom s tvrzením žalobce, že nechce sloužit v armádě, vůbec nevypořádal, proto žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Žalobce rovněž odkazuje na metodickou Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN. Z citace uvedené v žalobě vyplývá, že je často nutné uznat žadatelovu věc i v případě pochybností.

Žalobce má rovněž za to, že jsou v jeho případě dány okolnosti pro přiznání humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. V České republice žije žalobcův syn, který je aktuálně jediným příbuzným, se kterým je žalobce v pravidelném kontaktu. Žalobce je současně v České republice již plně integrován, neboť zde žije již 20 let.

Žalovaný oprávněnost žaloby popírá. Trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu řízení sdělil. Povolání do armády nelze považovat za diskriminaci či pronásledování, neboť se jedná o základní státoobčanskou povinnost. Vyhýbání se nástupu do ozbrojených sil je trestným činem i v České republice. Na Ukrajině byl navíc znovu zaveden institut alternativní služby v nemocnicích a v zóně antiteroristických operací vojáci slouží na základě dobrovolného přihlášení.

Žalovaný rovněž trvá na svém závěru, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Podle žalovaného není možné označit za konflikt probíhající na Ukrajině za mezinárodní či vnitrostátní ozbrojený konflikt. Žalobce pochází z centrální části Ukrajiny, kde žádné boje neprobíhají. Za liché žalobce rovněž považuje žalobcovi námitky, že na Ukrajině nebude moci uplatňovat svá politická práva, neboť takové obavy žalobce v průběhu správního řízení vůbec nevyslovil a ani se nezmiňoval o žádných takových aktivitách.

Žalovaný nesouhlasí ani s námitkou týkající se humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Řádně totiž posoudil všechny žalobcem uváděné skutečnosti a neshledal žádnou zvláštního zřetele hodnou, jež by odůvodňovala udělení humanitárního azylu.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 17. 7. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ve které uvedl, že je ukrajinským státním příslušníkem. Ve vlasti žije jeho bratr. Nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Na území České republiky žalobce přicestoval v roce 1996, přijel sem kvůli práci. Jako důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl skutečnost, že dostal od soudu vyhoštění a on se přitom ve vlasti nemá kam vrátit. Dále se obával nuceného nástupu do ozbrojených sil. Jeho zdravotní stav je dobrý. V roce 2013 proti němu bylo na území České republiky vedeno trestní stíhání pro krádež a zanedbání povinné výživy. Shodně žalobce vypovídal i v průběhu pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu.

Podle správního spisu pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 15. 1. 2015, zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 1. 6. 2015, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 16. 4. 2014 o aktuální bezpečnostní, politické a ekonomické situaci na Ukrajině, ze dne 1. 8. 2014 o politické situaci na Ukrajině, možnosti přestěhování se v rámci Ukrajiny a dalších tématech a ze dne 21. 5. 2015 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, zprávu organizace Freedom House ze dne 28. 1. 2015, zprávu organizace Human Rights Watch ze dne 29. 1. 2015, výroční zprávu Amnesty International 2014/2015 – Ukrajina ze dne 25. 2. 2015, zprávu organizace Amnesty international „Trest smrti“ z dubna 2015 a výpis z infobanky ČTK „Země světa – Ukrajina“.

Dne 21. 9. 2015 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí. Jejich doplnění nenavrhl. Dne 16. 12. 2015 bylo vydáno rozhodnutí, které je nyní napadeno správní žalobou.

Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu, se na nyní posuzovaný případ nepoužije. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uvedenou povinnost transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Podle čl. 52 odst. 1 věty druhé směrnice se žádosti o mezinárodní ochranu podané do 20. 7. 2015 řídí právními a správními předpisy přijatými podle směrnice 2005/85/ES. Směrnice 2005/85/ES přitom povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu neobsahovala.

Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek. Jelikož však žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 17. 7. 2015, směrnice 2013/32/EU na toto řízení (včetně přezkumného řízení soudního) nedopadá. Na věc tak *rationae temporis* dopadá směrnice 2005/85/ES, která neukládá členským státům povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí podle stavu ke dni vydání rozhodnutí soudu. Plně se tak prosadí § 75 odst. 1 s. ř. s.

Dle § 12 zákona o azylu platí: *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

Dle § 14 zákona o azylu platí: *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvod.“*

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí: *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno,*

že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu platí: „Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje [...] c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, [...]“

K jednotlivým námitkám uvedeným v žalobě a jejím doplnění soud uvádí:

Obecné tvrzení žalobce, že v řízení bylo porušeno ustanovení § 3 správního řádu, není žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“* (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedené obecné tvrzení žalobce nedostálo, neboť jde pouze o citaci ustanovení právního předpisu, které mělo být porušeno, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá.

Řádnými žalobními body pak žalobce namítl, že žalovaný nesprávně vyhodnotil azylovou relevantnost jeho obav z povinnosti nastoupit výkon vojenské služby, neboť tento by byl v rozporu s jeho přesvědčením a ohrozil by ho na životě. Rozhodnutí žalovaného považuje v tomto ohledu také za nepřezkoumatelné. Tato námitka není důvodná, neboť žalovaný se problematikou obav žalobce z odvodu do armády zabýval a své závěry dostatečně odůvodnil. Jeho závěry jsou také správné.

K relevanci této skutečnosti z pohledu mezinárodní ochrany, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24, a to právě ve vztahu k situaci na Ukrajině. V uvedeném rozhodnutí navázal především na již žalobcem zmiňované rozhodnutí SDEU dne 26. 2. 2015 ve věci Andre Lawrence Shepherd (C-472/13). Soud při posouzení této žaloby vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, resp. Soudního dvora Evropské unie, s nimiž se ztotožnil a neshledal důvod odklonit se od nich.

Úvodem považuje soud za významné předeslat, že branná povinnost je jednou z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se

z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří, bez relevantních důvodů odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu.

Z pohledu aplikace § 12 zákona o azylu je rozhodující, zda žadatel o mezinárodní ochranu má odůvodněný strach z pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Pojem pronásledování je definován v § 2 odst. 8 zákona o azylu jako závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Uvedené ustanovení je transpozicí čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „nová kvalifikační směrnice“) a musí být vykládáno v jejím světle. Dle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice může být za pronásledování považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 (tj. zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech, vážný nepolitický zločin, čin, který je v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN).

Jinými slovy řečeno, mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit osobě, jestliže se odůvodněně obává, že by mohla být trestně stíhána nebo by jí byl uložen trest z důvodu, že odepře výkon vojenské služby za konfliktu. To ovšem pouze za omezující podmínky, že při výkonu vojenské služby by docházelo ke zločinům proti míru, válečným zločinům, zločinům proti lidskosti. Trestní stíhání v případě odepření vojenské služby za konfliktu, při němž k uvedeným z pohledu mezinárodního práva protiprávním jevům nedochází, nepředstavuje akt pronásledování, a tedy důvod pro udělení azylu. Naopak je zcela legitimní, aby stát, jenž se nachází v konfliktu, vynucoval plnění branné povinnosti a nařízené mobilizace i prostředky trestního práva.

Žalovaný vycházel ze zdrojů uvedených v části konstatující správní spis a své rozhodnutí řádně zdůvodnil. Shromáždil přitom dle názoru soudu dostatečné množství přiměřeně aktuálních podkladů, jež se mimo jiné zabývají i způsobem vedení bojů na Ukrajině a otázkou, zda při nich dochází k páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti (zejména výroční zpráva Amnesty International ze dne 25. 2. 2015, či zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 1. 6. 2015). Z výše uvedených zpráv o charakteru bojových operací a podmínek, které je doprovází, vyplývá, že ojediněle dochází na obou stranách konfliktu k excesům. Na druhou stranu jsou opakovaně vyhlášována příměří a konflikt je tlumen diplomatickou cestou. Z veřejně dostupných informací je známo, že ačkoliv Ukrajina není smluvním státem Statutu Mezinárodního trestního soudu, učinila dne 17. 4. 2014 a 8. 9. 2015 dvě prohlášení ve smyslu čl. 12 odst. 3 Statutu Mezinárodního trestního soudu, v jejichž důsledku byla tomuto soudu přiznána pravomoc vyšetřovat a stíhat zločiny, k nimž na území Ukrajiny došlo po 21. 11. 2013 (<https://www.icc-cpi.int/ukraine>). Ze shromážděných zpráv pak vyplývá, že vojenské státní zastupitelství stíhá trestné činy, jichž se

dopustili příslušníci vojenských jednotek, a že zrušení trestní odpovědnosti za činy spáchané na území Luhanské a Doněcké lidové republiky se nevztahuje na ty nejvážnější trestné činy. Z toho tedy plyne, že Ukrajina jakožto jedna ze stran ozbrojeného konfliktu je připravena stíhat i případné válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, resp. umožnit jejich stíhání Mezinárodnímu trestnímu soudu. Je tedy málo pravděpodobné, že by žalobce mohl být v rámci zapojení do bojových operací veden ke spáchání takových zločinů. Za této situace pak bylo na žalobci, aby s dostatečnou přesvědčivostí prokázal, že jednotka, ke které patří (resp. v níž má vykonávat vojenskou službu), provádí nebo v minulosti prováděla operace, které jí byly přiděleny, za takových podmínek, že je vysoce pravděpodobné spáchání činů, jejichž povaha odpovídá činům dle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (viz rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Shepherd, body 42 a 43). Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by všechny vojenské jednotky byly nasazeny do ozbrojeného konfliktu a že by všechny vojenské jednotky páchaly válečné zločiny či zločiny proti lidskosti. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, v jaké vojenské jednotce bude vykonávat vojenskou službu, že se tato vojenská jednotka bezprostředně podílí na bojových operacích na východě Ukrajiny a že v této jednotce v minulosti došlo ke spáchání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti (nebo je na základě známých skutečností pravděpodobné, že k tomu dojde v budoucnu). Žalobce nicméně ve správním řízení neuvedl žádné konkrétní skutečnosti (ve výše uvedeném smyslu), natož aby je prokázal, pouze obecně uvedl, že se obává výkonu vojenské služby, a však povolávací rozkaz mu dosud doručen nebyl. Z této skutečnosti ovšem nelze dovodit přiměřenou pravděpodobnost, že žalobce bude nucen podílet se při výkonu vojenské služby na páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti. Případný trest, který žalobci hrozí za nenastoupení vojenské služby, tak nelze objektivně považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 ve spojení s § 12 zákona o azylu, interpretovaných ve světle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice. K této otázce Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, uvedl, že lidé vyhýbající se na Ukrajině odvodu do armády mohou dostat trest pohybující se od správní pokuty až po odnětí svobody v délce 2 až 5 roků. Přiměřenost těchto opatření je pak možné dokladovat srovnáním se sazbou trestu odnětí svobody trestného činu nenastoupení mimořádné služby (za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu) v ozbrojených silách (§ 373 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) v České republice, která činí jeden rok až pět let.

Žalobce rovněž v žalobě namítal, že se v případě návratu do vlasti obává omezení práva na osobní svobodu a práva svobodně vyjadřovat své politické názory. Tato námitka není důvodná. V průběhu správního řízení totiž žalobce tuto obavu nikdy neuvedl, naopak uvedl, že nikdy nebyl politicky ani veřejně aktivní. Toto tvrzení žadatele přitom není možné nahradit žádným postupem žalovaného. Správní orgán totiž nejen nemůže, ale není ani povinen domýšlet azylově relevantní důvody, které žadatel ve skutečnosti neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o mezinárodní ochraně je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení uvedl (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2005, sp. zn. 1 Azs 281/2004). K podmínkám, za nichž lze v soudním řízení uplatnit zcela nový důvod pro udělení mezinárodní ochrany (v daném případě tedy obava z omezení práva na osobní svobodu a práva svobodně vyjadřovat své politické názory) se také vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, který dosavadní judikaturu správních soudů mírně korigoval. Podle názoru Ústavního soudu musí být žalobci umožněno uplatnit v soudním řízení nový důvod žádosti o mezinárodní ochranu, jestliže jde o skutečnost, kterou žalobce nemohl bez vlastní viny uvést již ve správním řízení, nebo jestliže se ve správním řízení vyskytla okolnost, která ospravedlňuje, že žalobce neuvedl danou skutečnost již ve správním řízení (např. při osobním pohovoru nebyl žalobce na tuto skutečnost dotazován; osobní pohovor nebyl proveden,

žalobce nemusel pochopit relevanci dané skutečnosti pro řízení o mezinárodní ochraně; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru; pohlaví tazatele nebo tlumočníka mohlo být pro žalobce zábranou). Je třeba vzít v úvahu, že žadatelé o mezinárodní ochranu patří mezi zvláště zranitelné osoby, které se mohou na území České republiky ocitnout ve zcela jiném kulturním prostředí, po měsících nebezpečné cesty, mohou být dezorientovaní a mohou mít skutečně odůvodněný strach z návratu do země původu. Je tedy třeba vždy nutno zohlednit povahu nových skutečností a situaci konkrétního žadatele. V dané věci je soud nucen konstatovat, že žalobce to kategorie žadatelů definovaných Ústavním soudem nepatří, a to již jen s ohledem na délku jeho předchozího pobytu v České republice. Uvedenou námitkou se proto soud zabývat věcně nebude.

Žalobce dále brojil proti neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Rozhodnutí v této části označil za nepřezkoumatelné. Tato námitka není důvodná.

K humanitárnímu azylu je třeba obecně uvést, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55.

Humanitární azyl může být udělen pouze na základě úvahy žalovaného. Nelze o něj žádat. Jelikož na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je o něm rozhodováno na základě správního uvážení žalovaného, je omezen i jeho soudní přezkum, a to pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů a z hlediska respektování zákazu libovůle. Soudní přezkum lze proto zaměřit pouze na to, zda v řízení, které vydání rozhodnutí žalovaného předcházelo, nebyl žalobce zkrácen na svých procesních právech závažným způsobem, zda samotné rozhodnutí žalovaného netrpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů či nesrozumitelnost a zda není diskriminační ve smyslu zákazu libovůle. Popsané vady žalobou napadeného rozhodnutí soud neshledal. Napadené rozhodnutí je v této posuzované části zcela přezkoumatelné, není nesrozumitelné a rovněž netrpí vadou nedostatku důvodů. Žalovaný rozebral situaci žalobce. Na základě toho pak dospěl k logickým závěrům o tom, že k poskytnutí humanitárního azylu není důvod. Jestliže žalovaný při svém rozhodnutí neporušil žádná procesní pravidla, ani jeho rozhodnutí nevykazuje znaky libovůle, nemůže soud tomuto závěru nic vytknout.

Rodinné vazby žalobce na Českou republiku (trvale zde žije jeho dospělý syn, občan ČR) jsou pro posouzení věci též irelevantní. K tomu soud poznamenává, že doplňkovou ochranu založenou na § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (ani jinou formu mezinárodní ochrany) nelze považovat za nástroj, jenž by měl poskytnout ochranu soukromému a rodinnému životu žadatele o mezinárodní ochranu, který vede na území České republiky. Nebyl-li tuzemský soukromý či rodinný život dostatečně zohledněn v jiných řízeních (např. v řízení o vydání povolení k pobytu, řízení o správním vyhoštění, trestním řízení při ukládání trestu vyhoštění), ať již z důvodu, že aplikovatelná právní norma nepředvídá zohlednění soukromého či rodinného života, nebo z důvodu nesprávného posouzení této otázky, nebo

z důvodu nedostatečné procesní aktivity žadatele o mezinárodní ochranu, neznamená to, že by se v řízení o mezinárodní ochraně znovu otevíral prostor pro posouzení zásahu případného vycestování do země původu spojeného s dlouhodobějším zákazem vstupu na území České republiky do tuzemského soukromého a rodinného života žadatele.

Co se týče argumentace metodickou Příručkou k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN, ve vztahu k problematice dokazování faktů, soud k tomu uvádí, že tato argumentace je lichá, neboť zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebylo primárně postaveno na tom, že žalobce svá tvrzení neprokázal, ale bylo odůvodněno tím, že jeho důvody nelze považovat za azylově relevantní, či relevantní z pohledu doplňkové ochrany.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praze dne 2. března 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová